

ЗВІТ
про результати відвідування Віньковецького районного суду
Хмельницької області
для виконання функцій національного превентивного механізму

26.04.2023

м. Хмельницький

Загальна частина

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НППМ у складі:

Шейгец Оксани Миронівни, головного спеціаліста відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НППМ);

Осередчук Ольги Михайлівни, монітора громадської організації;

здійснено планове відвідування: Віньковецького районного суду (далі – суд) розташованого за адресою: вулиця Лесі Українки, 2, смт. Вінківці, Хмельницької області, 32500.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України, Голова Сальніков Олексій Олександрович.

Керівництво:

Мамаєв Віталій Анатолійович, голова суду (на посаді з 11.07.2022);

Панькова Оксана Вікторівна, в. о. керівника апарату суду (на посаді з 02.06.2020).

Раніше відвідування Віньковецького районного суду (далі – районний суд) групами НППМ не здійснювалося.

Штатна чисельність працівників суду складає 18 осіб, з них 4 посади суддів. Станом на 26.04.2023 фактична чисельність працівників суду становить 14 посадових осіб, з них 2 судді.

Протягом 2021 року правосуддя у районному суді здійснювала одна суддя - Волкова Оксана Миколаївна. У 2021 року загальний показник завантаженості справ на суддю складав 803 справи в рік, а це 73 справи у місяць. Зокрема, розглянуто кримінальне провадження 93 справи у кримінальному судочинстві; 358-цивільне судочинство; 19-адміністративне судочинство; 333 справи про адміністративні правопорушення.

У 2022 році судове навантаження на суддю Волкову О.М. складало: 516 справ (46,91 усіх справ в місяць). На суддю Мамаєва В.А. у 2022 році, починаючи з липня місяця, судове навантаження по розгляду справ становило: 291 справа, що складає 26,46 усіх справ в місяць.

За отриманою інформацією, у 2021 році із Державної установи «Хмельницький слідчий ізолятор» для розгляду кримінальних проваджень до районного суду було конвойовано підсудних (засуджених) – 10 разів, у 2022 році – доставляння підсудних (засуджених) здійснювалось 2 рази, у 2023 році, станом на момент проведення НПМ візиту, конвоювання підсудних (засуджених) до районного суду не здійснювалось.

Скарги від підсудних (засуджених, адмінарештованих) осіб на умови тримання та неналежне поводження на адресу суду протягом 2021-2022 років не надходили.

Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування в суді не зафіксовані.

Протягом 2021-2023 років перевірка діяльності районного суду органами контролю та нагляду не проводилась.

Вінковоцький районний суд розміщений у двоповерховій будівлі. У будівлі облаштовано два входи – основний (центральный) та службовий (конвойний) вхід.

Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. (фото 1). На пропускному пункті наявна аптечка, (додаткова аптечка для надання домедичної допомоги знаходиться у канцелярії суду), в яких містяться ліки та засоби з актуальними строками придатності, які необхідні для надання первинної домедичної допомоги (фото 2).

У приміщенні районного суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, розклад судових справ призначених до розгляду тощо.

У будівлі суду обладнано 2 зали судових засідань, один з яких призначений для слухання кримінальних справ та обладнаний загородженням для розміщення підсудних, яке виготовлено з органічного скла з дотриманням вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі - ДБН). Зал обладнаний системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції

Маршрут конвоювання здійснюється закритим для сторонніх осіб коридором. Усі двері приміщень, розташовані на маршруті конвоювання обладнані замковими пристроями для зачинення на час конвоювання. Весь маршрут конвоювання перебуває під відеоспостереженням.

Для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки обвинувачених (підсудних) на території районного суду обладнана огорожена стоянка для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього службового входу до будівлі суду (фото 3).

Потрібно зазначити, що інженерно-технічні засоби охорони приміщення суду передбачають систему засобів зв'язку та сигналізацію про небезпеку з виходом на територіальний орган поліції та відеокамери.

У районному суді дотримуються вимоги протипожежної безпеки. На поверххах наявні вогнегасники, встановлена та перебуває у справному стані протипожежна сигналізація.

У районному суді відсутнє облаштоване укриття на випадок сигналу «повітряної тривоги». Утім, у вестибюлі районного суду для відвідувачів розміщено інформаційне оголошення щодо місця розташування найближчих укриттів поряд із будівлею суду на випадок сигналу «повітряна тривога».

Під час моніторингового відвідування групою НПМ виявлені наступні порушення прав і свобод людини:

1. Порушення права на гідні умови тримання (стаття 28 Конституції України, стаття 25 Загальної декларації прав людини)

Згідно із вимогами пунктів 9, 10 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26 травня 2015 року № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у приміщеннях судів, відповідно до вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі - ДБН) обладнуються, зокрема, камери, приміщення для розміщення особового складу варту і санітарні вузли.

Вимогами підпункту 6.5.2 пункту 6.5 ДБН В.2.2-26 «Будинки і споруди. Суди» визначено, що на одну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ повинно бути щонайменше три камери. Відсутність зазначених камер може призводити до неможливості забезпечення роздільного розміщення чоловіків і жінок, дорослих та неповнолітніх, інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення» та статті 88 Кримінально-виконавчого кодексу України.

Натомість у районному суді на першому поверсі обладнано тільки одну камеру для тимчасового перебування усіх підсудних (засуджених). Окрім того, дана камера використовується як приміщення для розміщення особового складу варту (конвою) (*фото 4, 5*).

З огляду на те, що одне приміщення використовується декількома особами за різним правовим статусом, підсудних (засуджених), які перебувають під вартою у відповідній камері вимушено тримають в металевому загородженні. Таке розміщення підсудних (засуджених) не відповідає встановленим вимогам та дає підстави для висновку щодо порушення їх прав на гідні умови тримання.

У приміщенні районного суду наявна тільки одна санітарно-гігієнічна кімната, яка знаходиться в окремому блоці де розміщена камера для підсудних

(засуджених). Відтак, інші відвідувачі та працівники суду, скористатися даним приміщенням можуть тільки у випадку вільного залу судового засідання призначеного для слухання кримінальних справ, оскільки прохід здійснюється через зал, або скориставшись службовим входом з тильної сторони території суду.

2. Порухення права на професійну правничу допомогу (стаття 59 Конституції України, стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод)

В порушенні вимог підпункту 6.5.2 пункту 6.5 «ДБН В.2.2-26 Будинки і споруди» у приміщенні суду не облаштовано кімнату для роботи адвоката з підсудним (засудженим), що унеможлиблює реалізацію їх права на конфіденційне спілкування та свідчить про порушення права на професійну правничу допомогу.

Відсутнє приміщення для ознайомлення з матеріалами справи у відвідувачів суду. Ознайомлення з матеріалами справи здійснюється у приміщенні канцелярії суду, керівника апарату суду чи вільному залі судових засідань.

3. Порухення права на забезпечення безпеки в суді

В порушення вимог пункту 11 Інструкції вікна у залах судових засідань Вінківського районного суду не загратовані (*фото 6, 7*).

Комп'ютерна техніка судової охорони за технічними параметрами не здатна працювати в постійному режимі та здійснювати відеонагляд приміщень районного суду та прилеглої території суду в постійному режимі (*фото 8*).

4. Порухення права осіб на рівний доступ до правосуддя (стаття 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю)

У районному суді не повною мірою дотримуються права осіб з обмеженими фізичними можливостями. Будівля районного суду облаштована пандусом, однак він не відповідає встановленим вимогам доступності для потреб осіб з інвалідністю, оскільки відсутні поручні з обох боків, покриття є слизьким (ДБН В.2.2-40:2018) (*фото 9*).

Відповідно до вимог підпункту 5.2.2 пункту 5.2 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», зовнішні сходи до будівлі повинні бути обладнані відповідним маркуванням верхньої і нижньої сходинки сходового маршу, які повинні контрастувати як у відношенні до інших сходинки сходового маршу, так і до горизонтальних площадок сходового маршу. Однак, наявне маркування в районному суді потребує відповідного оновлення (*фото 10*).

Приміщення районного суду не обладнано засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору. На вході до будівлі відсутні таблички шрифтом Брайля, в самих приміщеннях відсутня візуальна інформація щодо шляхів руху та розташування приміщень/кабінетів, в т. ч. санітарних

приміщень, повністю відсутні тактильні елементи доступності, що створює серйозну небезпеку та є порушенням прав осіб з порушенням зору.

В порушення вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» санітарний вузол суду не пристосований для користування особами з інвалідністю, у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарно-гігієнічної кімнати.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

1. Фотознімки отримані за результатами відвідування Віньковецького районного суду.
2. Співзвіт учасника групи НПМ.

**Керівник групи НПМ -
головний спеціаліст відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Оксана ШЕЙГЕЦ

Фото 1

Фото 2

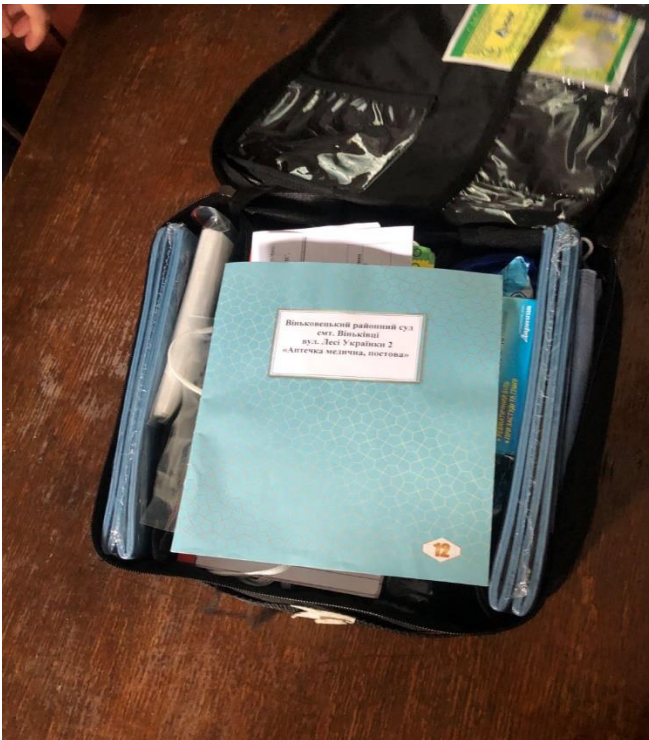

Фото 3

Фото 4

фото 5

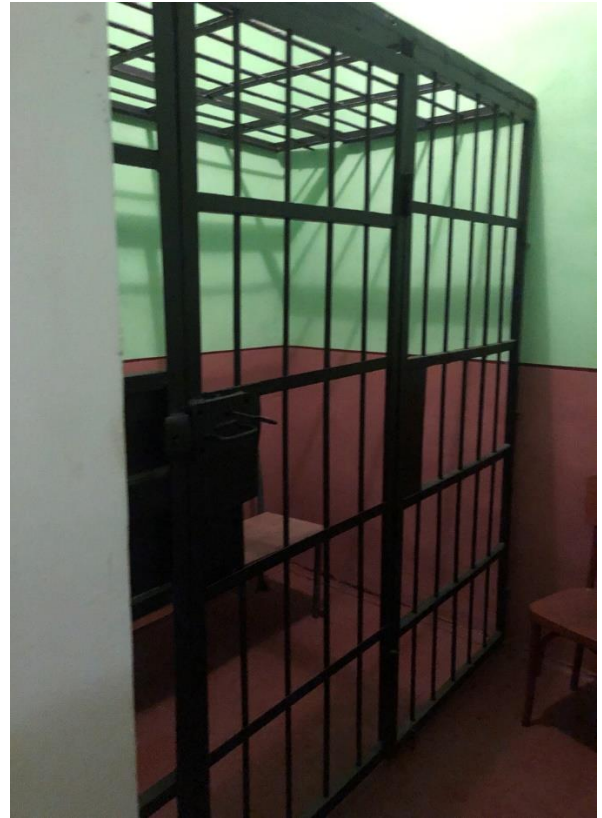

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

